

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA

YVESE BOTA

přednesené dne 11. září 2008¹

1. V rámci projednávané věci byla Soudnímu dvoru předložena žádost o výklad čl. 7 prvního pododstavce první odrážky rozhodnutí Rady přidružení č. 1/80² ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení³.

2. Toto ustanovení přiznává rodinnému příslušníkovi tureckého pracovníka, kterému bylo povoleno následovat tohoto pracovníka na území hostitelského členského státu a který má v tomto státě bydliště nejméně tři roky, právo odpovědět na jakoukoliv pracovní nabídku na tomto území.

3. Konkrétněji si předkládající soud klade otázku, zda se může dítě tureckého pracovníka dovolávat práv přiznaných čl. 7 prvním

pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80, pokud tento pracovník vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík. Předkládající soud chce rovněž zjistit, zda může mít toto dítě tato práva, pokud byl turecký pracovník během období tří let bydliště uloženého tímto ustanovením zaměstnán dva roky a šest měsíců a poté byl zbývajících šest měsíců nezaměstnaný. Konečně předkládající soud požádal Soudní dvůr, aby rozhodl, zda dítě tureckého pracovníka může ztratit práva přiznaná uvedeným ustanovením, pokud je zjištěno, že turecký pracovník nabyl postavení politického uprchlíka, a tedy své právo pobytu na základě nepravdivých prohlášení.

4. V tomto stanovisku uvedu, proč jsou podle mého názoru ustanovení rozhodnutí č. 1/80 použitelná na tureckého pracovníka, který vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík a na jeho rodinného příslušníka. Poté navrhu Soudnímu dvoru, aby vyložil čl. 7 první pododstavec první odrážku tohoto rozhodnutí v tom smyslu, že dítě tureckého pracovníka se může dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením, pokud tento pracovník byl během požadovaných tří let zaměstnán dva roky a šest měsíců a zbývajících šest měsíců

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — Rada přidružení byla zřízena Dohodou zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, jež byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé. Tato dohoda byla „uzavřena, schválena a potvrzena“ jménem Společenství rozhodnutím Rady 64/732/EHS ze dne 23. prosince 1963 (Úř. věst. 1964, 217, s. 3685; Zvl. vyd. 11/11, s. 10).

3 — Rozhodnutí č. 1/80 lze konzultovat v dokumentu *Dohoda o přidružení a protokoly EHS-Turecko a další základní texty*, Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, Brusel 1992.

byl nezaměstnaný. Konečně navrhu Soudnímu dvoru, aby rozhodl, že čl. 7 první pododstavec první odrážka rozhodnutí č. 1/80 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud turecký pracovník nabyl postavení politického uprchlíka na základě podvodného jednání, může se jeho rodinný příslušník dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením pouze tehdy, pokud povolení k pobytu tohoto pracovníka bylo odňato po uplynutí požadovaných tří let soužití.

ství a pozvednout úroveň zaměstnanosti a životní podmínky tureckého lidu“⁴.

6. K postupnému uskutečňování volného pohybu tureckých pracovníků, který je cílem zmíněné dohody, musí dojít v souladu s podmínkami stanovenými Radou přidružení, jejíž úlohou je zajistit použití a postupný vývoj režimu přidružení⁵.

I – Právní rámec

A – Právo Společenství

2. Rozhodnutí č. 1/80

1. Dohoda o přidružení

5. Za účelem právní úpravy volného pohybu tureckých pracovníků na území Společenství byla dne 12. září 1963 uzavřena Dohoda o přidružení mezi Společenstvím a Tureckou republikou. Cílem této dohody je „podporovat stálé a vyvážené posilování obchodních a hospodářských vztahů mezi smluvními stranami při plném respektování nutnosti zajistit urychlený rozvoj tureckého hospodář-

7. Rada přidružení tak přijala rozhodnutí č. 1/80, jehož cílem je zejména zlepšit právní situaci pracovníků a jejich rodinných příslušníků ve vztahu k režimu zavedenému rozhodnutím Rady přidružení č. 2/76 ze dne 20. prosince 1976. Toto posledně uvedené rozhodnutí přiznalo tureckým pracovníkům právo na postupný přístup k zaměstnání v hostitelském členském státě, jakož i dětem těchto pracovníků právo na přístup ke vzdělání v tomto státě.

⁴ — Viz čl. 2 odst. 1 Dohody o přidružení.

⁵ — Viz článek 6 Dohody o přidružení.

8. Ustanovení použitelná na práva tureckých pracovníků a na práva jejich rodinných příslušníků jsou uvedena v člancích 6 a 7 rozhodnutí č. 1/80.

- je oprávněn v tomto členském státě po čtyřech letech řádného zaměstnání k volnému přístupu k jakékoli zaměstnanecké činnosti dle svého výběru.

9. Článek 6 tohoto rozhodnutí zní takto:

„1. Aniž jsou dotčena ustanovení článku 7 o volném přístupu jeho rodinných příslušníků k zaměstnání, turecký pracovník působící na řádném trhu práce v členském státě:

2. Dovolena za kalendářní rok a nepřítomnost z důvodu mateřství, pracovního úrazu nebo krátkodobé nemoci jsou pokládány za dobu řádného zaměstnání. Doba nedobrovolné nezaměstnanosti, která je řádně konstatována příslušnými orgány a nepřítomnost z důvodu dlouhodobé nemoci, aniž by byla pokládána za dobu řádného zaměstnání, nemá vliv na práva nabytá na základě předchozí doby zaměstnání.

- má právo v tomto členském státě po jednom roce řádného zaměstnání na obnovení platnosti svého pracovního povolení u stejného zaměstnavatele, pokud je u něho pracovní místo k dispozici;

3. Podmínky použití odstavců 1 a 2 jsou stanoveny vnitrostátními právními předpisy.“
(neoficiální překlad)

10. Článek 7 rozhodnutí č. 1/80 stanoví:

- má právo v tomto členském státě po třech letech řádného zaměstnání a s výhradou přednosti, která bude poskytnuta pracovníkům z členských států Společenství, odpovědět na jinou nabídku ve stejné profesi u zaměstnavatele podle svého výběru učiněnou za obvyklých podmínek a zaregistrovanou u pracovních úřadů tohoto členského státu;

„Rodinní příslušníci tureckého pracovníka působícího na řádném trhu práce v členském státě, kteří získali povolení ho následovat:

- mají, s výhradou přednosti, která bude zajištěna pracovníkům z členských států Společenství, právo odpovědět na jakoukoli nabídku zaměstnání, pokud tam řádně pobývají po dobu nejméně tří let;

veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví“ (*neoficiální překlad*).

- jsou oprávněni k volnému přístupu k jakékoli zaměstnanecké činnosti podle svého výběru, pokud tam řádně pobývají po dobu nejméně pěti let.

3. Směrnice 2004/83/ES

Děti tureckých pracovníků, které ukončily odborné vzdělání v hostitelském státě, mohou nezávisle na délce svého pobytu v tomto členském státě za podmínky, že jeden z rodičů legálně vykonával zaměstnání v dotčeném členském státě po dobu nejméně tří let, odpovědět na jakoukoli nabídku zaměstnání ve zmíněném členském státě.“ (*neoficiální překlad*)

12. Cílem směrnice 2004/83/ES⁶ je stanovit minimální pravidla upravující kvalifikaci příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti jakožto politických uprchlíků a jejich postavení za účelem zajištění, aby všechny členské státy používaly společná kritéria pro zjišťování totožnosti těchto osob⁷.

13. Podle čl. 38 odst. 1 směrnice č. 2004/83 členské státy uvedou své právní řády do souladu s touto směrnicí do 10. října 2006. Tato směrnice vstoupila v platnost dne 20. října 2004⁸.

11. Článek 14 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80 stanoví, že ustanovení kapitoly II oddílu 1 tohoto rozhodnutí, do které patří články 6 a 7, „se použijí s výhradou omezení z důvodů

6 — Směrnice Rady ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

7 — Viz šestý bod odůvodnění.

8 — Viz článek 39.

B – Ženevská úmluva

uděleným uprchlíkům smluvními státy nezávisle na této úmluvě“.

14. Úmluva o právním postavení uprchlíků⁹ byla podepsána dne 28. července 1951 v Ženevě a ratifikována Spolkovou republikou Německo dne 1. prosince 1953. Jejím cílem je umožnit uprchlíkům a osobám bez státní příslušnosti nabýt příslušné právní postavení, jakož i získat mezinárodní uznání.

II – Spor v původním řízení

15. Podle čl. 1 části A odst. 2 této úmluvy se tak pojem „uprchlík“ vztahuje na kteroukoli osobu, jež „se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti, která se nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu a vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit“.

17. Situace otce žalobce v původním řízení je následující.

18. Ali Altun je turecký státní příslušník. Dne 27. března 1996 přijel do Německa jako žadatel o azyl. Rozhodnutím ze dne 19. dubna 1996 ho Spolkový úřad pro uznávání zahraničních uprchlíků uznal za uprchlíka. Za tímto účelem mu místně příslušný cizinecký úřad v Mönchengladbach vydal dne 23. května 1996 mezinárodní cestovní průkaz, jakož i povolení k trvalému pobytu v Německu.

16. Článek 5 Ženevské úmluvy stanoví, že „[ž]ádné ustanovení této úmluvy nesmí být na újmu jakýmkoliv právům a výsadám

9 — *Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954). Úmluva ve znění Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků uzavřeného dne 31. ledna 1967 v New Yorku (dále jen „Ženevská úmluva“).

19. Ali Altun bydlel ve Stuttgartu od 1. května 1999 do 1. ledna 2000, od tohoto dne bydlel v Böblingen.

20. V červenci 1999 začal vykonávat výdělečnou činnost u společnosti pro zprostředkování dočasné práce ve Stuttgartu. Poté od 1. dubna 2000 pracoval jako dělník v podniku na výrobu potravin. Dne 1. června 2002 tento podnik vyhlásil úpadek. Ali Altun byl zproštěn pracovních povinností a vyzván, aby se přihlásil u úřadu práce jako nezaměstnaný. Dne 31. července 2002 formálně skončil pracovní poměr mezi Alim Altunem a podnikem na výrobu potravin.

21. Od 1. června 2002 do 26. května 2003 pobíral dávky v nezaměstnanosti.

22. Již v červnu 1999 požádal Ali Altun, jehož rodina zůstala v Turecku, o sloučení rodiny pro svou ženu, syny a dcery.

23. Jeho syn Ibrahim Altun, který je žalobcem v původním řízení, přijel do Německa dne 30. listopadu 1999, poté, co obdržel víza, a bydlel u svého otce. Dne 9. prosince 1999 mu cizinecký úřad Stuttgartu, hlavního města spolkové země, vydal povolení k pobytu platné do 31. prosince 2000. Dne 4. prosince 2000 prodloužilo Stadt Böblingen (město Böblingen) platnost tohoto povolení do 31. prosince 2002, poté opět dne 21. listopadu 2002 do 8. prosince 2003.

24. Ibrahim Altun se nejdříve přihlásil u úřadu práce jako nezaměstnaný a poté se začal dne 1. září 2003 účastnit školení pro nezaměstnané mladistvé, ze kterého se dne 2. dubna 2004 odhlásil.

25. Dne 22. března 2003 se Ibrahim Altun dopustil pokusu o znásilnění šestnáctileté dívky. Dne 28. dubna 2003 byl zatčen a umístěn do dočasné vyšetřovací vazby do 27. května 2003.

26. Dne 16. září 2003 byl rozsudkem Amtsgericht Böblingen (Německo) odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody na jeden rok a tři měsíce.

27. Dne 20. listopadu 2003 požádal Ibrahim Altun Stadt Böblingen o další prodloužení platnosti svého práva pobytu na německém území, které mu bylo odmítnuto rozhodnutím ze dne 20. dubna 2004. Stadt Böblingen rovněž nařídilo Ibrahimu Altunovi, aby opustil německé území do tří měsíců od doručení tohoto rozhodnutí, jinak bude vrácen do Turecka.

28. Stadt Böblingen založilo své rozhodnutí na skutečnosti, že Ibrahim Altun se dopustil závažného trestného činu, který podle německého práva představuje důvod k zamítnutí žádosti o prodloužení práva pobytu. Upřesnilo rovněž, že Ibrahim Altun nenabyl právní postavení stanovené v čl. 7 první větě rozhodnutí č. 1/80.

„1) Vyžaduje nabytí práv vyplývajících z čl. 7 první věty rozhodnutí [...] č. 1/80 [...], aby „osoba, která je následována“, u které má rodinný příslušník během období tří let řádné bydliště, splňovala během tohoto celého období podmínky vyplývající z čl. 7 první věty rozhodnutí Rady přidružení č. 1/80?

29. Vzhledem k tomu, že opravný prostředek podaný Ibrahimem Altunem proti tomuto rozhodnutí byl zamítnut dne 5. října 2004, podal Ibrahim Altun žalobu proti tomuto zamítnutí k Verwaltungsgericht Stuttgart (Německo). Domnívá se, že žádost o prodloužení práva pobytu nemá být přezkoumána pouze podle vnitrostátních ustanovení, ale také z hlediska čl. 7 první věty rozhodnutí č. 1/80.

2) Stačí v tomto ohledu k tomu, aby rodinný příslušník nabyl práva vyplývající z čl. 7 první věty rozhodnutí [...] č. 1/80, že „osoba, která je následována“ v tomto období vykonávala dva roky a šest měsíců výdělečnou činnost u různých zaměstnavatelů a poté byla po dobu šesti měsíců nedobrovolně nezaměstnaná a tato situace krom toho přetrvávala i poté po delší dobu?

III – Předběžné otázky

30. Za těchto okolností se Verwaltungsgericht Stuttgart rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující otázky:

3) Může se čl. 7 první věty rozhodnutí [...] č. 1/80 dovolávat také osoba, která získala povolení k pobytu jakožto rodinný příslušník tureckého státního příslušníka, jehož povolení k pobytu, a tím také i právo na přístup na řádný trh práce členského státu, je založeno pouze na přiznání politického azylu z důvodu politického pronásledování v Turecku?

- 4) V případě, že třetí otázka bude zodpovězena kladně, může se rodinný příslušník dovolávat čl. 7 první věty rozhodnutí [...] č. 1/80, pokud se přiznání politického azylu a z něho vyplývající právo pobytu a právo na přístup na řádný trh práce ,osoby, která je následována‘ (zde otce) zakládá na nepravdivých prohlášeních?

práv, která mu přiznávají tato ustanovení¹⁰. Krom toho, pokud jsou splněny podmínky uvedené v čl. 7 prvním pododstavci tohoto rozhodnutí, důsledkem přímého účinku tohoto ustanovení je nejen to, že turecký státní příslušník má individuální právo v oblasti zaměstnání přímo na základě rozhodnutí č. 1/80, ale užitečný účinek tohoto práva krom toho nezbytně zahrnuje existenci souvisejícího práva pobytu založeného rovněž na právu Společenství a nezávislého na trvání podmínek přístupu k těmto právům¹¹.

- 5) V případě, že čtvrtá otázka bude zodpovězena záporně, je v takovém případě nutné, aby před odmítnutím přiznání práv vyplývajících z čl. 7 první věty rozhodnutí [...] č. 1/80 rodinným příslušníkům byla nejprve formálně odňata nebo odvolána práva ,osoby, která je následována‘ (zde otce)?“

32. Ve věci v původním řízení není zpochybňováno, že Ibrahimu Altunovi bylo v souladu s čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80 povoleno následovat svého otce Ali Altuna na území hostitelského členského státu a že s ním více než tři roky bydlel. Na Ibrahima Altuna se tedy v zásadě má toto ustanovení vztahovat.

IV – Analýza

31. Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury mají ustanovení čl. 7 prvního pododstavce rozhodnutí č. 1/80 přímý účinek, takže turecký státní příslušník, který splňuje podmínky, jež stanovují, se může přímo před vnitrostátním soudem dovolávat

33. Svou třetí otázkou chce nicméně předkládající soud zjistit, zda se může dítě tureckého pracovníka dovolávat práv přiznaných čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80, pokud tento pracovník vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík.

10 — Viz rozsudky ze dne 17. dubna 1997, Kadiman (C-351/95, Recueil, s. I-2133, bod 28); ze dne 16. března 2000, Ergat (C-329/97, Recueil, s. I-1487, bod 34), a ze dne 22. června 2000, Eyüp (C-65/98, Recueil, s. I-4747, bod 25).

11 — Viz výše uvedený rozsudek Ergat (bod 40).

34. Předkládající soud se dále svou první a druhou otázkou táže, zda toto dítě může mít tato práva, pokud během období tří let soužití s tureckým pracovníkem byl posledně uvedený zaměstnán dva roky a šest měsíců a poté byl zbývajících šest měsíců nezaměstnaný.

35. Konečně, podstatou čtvrté a páté otázky předkládajícího soudu je, zda může dítě tureckého pracovníka pozbýt práva přiznaná čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80, pokud je zjištěno, že turecký pracovník nabyl postavení politického uprchlíka, a tedy své právo pobytu na základě nepravdivých prohlášení.

A – Ke třetí otázce

36. Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda skutečnost, že turecký pracovník vstoupil na německé území jako politický uprchlík má dopad na použití rozhodnutí č. 1/80. Předkládající soud chce zjistit, zda směrnice 2004/83 a Ženevská úmluva brání použití tohoto rozhodnutí.

37. Nemyslím si to.

38. Úvodem je třeba připomenout, že směrnice 2004/83 vstoupila v platnost dne 20. října 2004 a že členské státy měly uvést své právní předpisy do souladu s touto směrnicí do 10. října 2006¹². Mám tedy za to, že není použitelná na skutkový stav v původním řízení, vzhledem k tomu, že Ali Atun vstoupil na německé území dne 27. března 1996.

39. Dále si myslím, že Ženevská úmluva nebrání použití rozhodnutí č. 1/80 na turecké pracovníky, kteří vstoupili na území hostitelského členského státu jako uprchlíci.

40. Připomínám, že článek 5 Ženevské úmluvy stanoví, že „[ž]ádné ustanovení této úmluvy nesmí být na újmu jakýmkoliv právům a výsadám uděleným uprchlíkům smluvními státy nezávisle na této úmluvě“.

¹² — Viz čl. 38 odst. 1 a článek 39 uvedené směrnice.

41. Přitom podle mého názoru rozhodnutí č. 1/80 uděluje politickým uprchlíkům turecké státní příslušnosti jiná práva a výsady než práva a výsady udělené Ženevskou úmluvou.

42. Soudní dvůr totiž rozhodl, že důvody, pro které bylo právo pobytu tureckého pracovníka uznáno, nejsou určující pro účely použití rozhodnutí č. 1/80¹³.

43. Ve výše uvedeném rozsudku Kus Soudní dvůr uvedl, že od okamžiku, kdy turecký pracovník vykonával zaměstnání více než rok na základě platného povolení k pobytu, splňoval podmínky čl. 6 odst. 1 první odrážky tohoto rozhodnutí, i když mu bylo toto povolení k pobytu původně uděleno pro jiné účely než vykonávat zaměstnaneckou činnost¹⁴.

44. Proto podle mého názoru může mít turecký politický uprchlík práva přiznaná čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, jakmile splňuje podmínky uvedené v tomto článku, protože je především pracovníkem.

45. Krom toho na rozdíl od Ženevské úmluvy, která nestanoví zvláštní práva pro rodinné příslušníky politických uprchlíků, rozhodnutí č. 1/80 stanoví pro rodinné příslušníky tureckého pracovníka¹⁵, kterým je povoleno ho následovat, možnost nabýt práva za účelem přístupu na řádný trh práce.

46. Jsem tudíž toho názoru, že od okamžiku, kdy turecký politický uprchlík má platné právo pobytu, jakož i pracovní povolení, a tedy legální přístup na pracovní trh, se na něj použije rozhodnutí č. 1/80.

47. Přitom podle německého práva cizinci, kteří mají povolení k pobytu nebo právo trvalého pobytu nepodléhají pracovnímu povolení¹⁶. Tyto osoby mají tudíž pouze na základě povolení k trvalému pobytu právo působit na německém pracovním trhu.

15 — Soudní dvůr podal širokou definici pojmu „rodinný příslušník“. V rozsudku ze dne 30. září 2004, Ayaz (C-275/02, Sb. rozh. s. I-8765), tak rozhodl, že nevlastní syn tureckého pracovníka, který je mladší 21 let nebo závislý na takovém příslušníkovi, musí být považován za rodinného příslušníka tohoto pracovníka, a mohou mu tedy příslušet práva vyplývající z čl. 7 prvního pododstavce rozhodnutí č. 1/80 (bod 48). Soudní dvůr založil svou úvahu zejména na skutečnosti, že toto ustanovení neobsahuje nic, z čeho by bylo možné usuzovat, že dosah pojmu „rodinný příslušník“ je, pokud jde o pracovníka, omezen na jeho pokrevní rodinu. Dále rozhodl, že v rámci Dohody o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím a Marockým královstvím, podepsané v Rabatu dne 27. dubna 1976 a jménem Společenství schválené nařízením Rady (EHS) č. 2211/78 ze dne 26. září 1978 (Úř. věst. L 264, s. 1; Zvl. vyd. 11/13, s. 155), se tento pojem vztahuje na příbuzné ve vzestupné linii marockého pracovníka a jeho manžela nebo manželky, kteří s ním pobývají v hostitelském členském státě (body 46 a 47).

16 — Viz čl. 284 odst. 1 německého zákoníku sociálního zabezpečení III (Sozialgesetzbuch III).

13 — Viz rozsudek ze dne 24. ledna 2008, Payir a další (C-294/06, Sb. rozh. s. I-203, body 40 a 45). Viz rovněž rozsudek ze dne 16. prosince 1992, Kus (C-237/91, Recueil, s. I-6781, body 21 a 22).

14 — Viz bod 23.

48. Ve věci v původním řízení vydaly německé orgány Ali Altunovi povolení k trvalému pobytu. Tím, že mu poskytly přístup na řádný trh práce schválily, aby mu bylo přiznáno postavení pracovníka.

vyplývající z čl. 7 prvního pododstavce první odrážky rozhodnutí č. 1/80, pokud během období tří let soužití s tímto pracovníkem byl posledně uvedený zaměstnán dva roky a šest měsíců a poté byl zbývajících šest měsíců nezaměstnaný

49. Podle mého názoru z toho vyplývá, že se Ali Altun může dovolávat práv přiznaných čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, a proto jeho rodinní příslušníci, kteří splňují podmínky uvedené v článku 7 tohoto rozhodnutí se také mohou dovolávat práv, která jim toto ustanovení přiznává.

52. Předkládající soud chce ve skutečnosti zjistit, zda s ohledem na tyto okolnosti může být Ali Altun považován za působícího na řádném trhu práce v souladu s čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80. Klade si otázku, zda tomu tak může být v případě, kdy turecký pracovník nevykonával řádné zaměstnání v průběhu tří let.

50. S ohledem na tyto skutečnosti se domnívám, že ustanovení rozhodnutí č. 1/80 se použijí na tureckého pracovníka, který vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík a na jeho rodinné příslušníky.

53. Připomínám nejdříve, že čl. 7 první pododstavec první odrážka uvedeného rozhodnutí stanoví, že „[r]odinní příslušníci tureckého pracovníka působícího na řádném trhu práce v členském státě, kteří získali povolení ho následovat [...] mají, s výhradou přednosti, která bude zajištěna pracovníkům z členských států Společenství, právo odpovědět na jakoukoli nabídku zaměstnání, pokud tam řádně pobývají po dobu nejméně tří let“.

B – K první a druhé otázce

51. Předkládající soud si klade otázku, zda může mít dítě tureckého pracovníka práva

54. Je nutno konstatovat, že v rozporu s tím, co je výslovně požadováno článkem 6 rozhodnutí č. 1/80, dle čl. 7 prvního pododstavce první odrážky tohoto rozhodnutí neuvádí, že

turecký pracovník musí vykonávat řádné zaměstnání během období tří let soužití s rodinným příslušníkem.

58. Konečně, Soudní dvůr připomenul svou ustálenou judikaturu, podle níž řádnost zaměstnání předpokládá stabilní situaci na trhu práce členského státu, a nikoliv situaci nejistou, a z toho důvodu vyžaduje existenci nezpochybněného práva pobytu²⁰.

55. V rozsudku ze dne 26. listopadu 1998, Birden¹⁷, Soudní dvůr rozlišil mezi pojmem „pracovník“, pojmem „působení na řádném trhu práce“ a pojmem „řádné zaměstnání“.

59. Rozlišení mezi těmito dvěma posledně uvedenými pojmy se může jevit jako ne zcela jasné. Osoba, která vykonává řádné zaměstnání, splňuje již z toho důvodu druhou podmínku, a sice působí na řádném trhu práce. Turecký pracovník, který vykonává řádnou zaměstnaneckou činnost na území členského státu totiž musel nabýt právo vykonávat takovou činnost a má se o něm za to, že dodržel právní předpisy členského státu upravující jeho vstup na toto území, jakož i výkon zaměstnání.

56. Z tohoto rozsudku vyplývá, že pracovník je osoba, která vykonává skutečnou činnost pro jinou osobu za odměnu, s výjimkou činnosti, která je tak omezená, že je pouze okrajová a vedlejší¹⁸.

60. Nicméně, i když je pravda, že tyto dva pojmy spolu souvisejí, judikatura Soudního dvora ukázala, že je třeba je rozlišovat.

57. Soudní dvůr poté upřesnil, že pojem „řádný trh práce“ musí být považován za trh zahrnující všechny pracovníky, kteří dodrželi právní a správní předpisy dotčeného státu, a mají tak právo vykonávat výdělečnou činnost na jeho území¹⁹.

61. Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 23. ledna 1997, Tetik²¹, pokud jde o čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, že o tureckém pracovníkovi, který byl zaměstnán více než čtyři roky v členském státě a opustil toto zaměstnání z toho důvodu, že hledal jinou činnost v témže členském státě, nelze mít za

17 — C-1/97, Recueil, s. I-7747.

18 — Výše uvedený rozsudek Birden (bod 25).

19 — Tamtéž (bod 51).

20 — Tamtéž (bod 55).

21 — C-171/95, Recueil, s. I-329.

to, že definitivně opustil trh práce tohoto státu, za podmínky, že nadále působí na řádném trhu práce. Soudní dvůr dále upřesnil, že tato podmínka je splněna, pokud pracovník provedl všechny formální kroky případně požadované v dotčeném členském státě, zejména tím, že se zaregistroval jako žadatel o práci u příslušného úřadu práce²².

a to tím spíše, je-li doba nezaměstnanosti nedobrovolná.

62. Pouze definitivní indisponibilita tureckého pracovníka nebo skutečnost, že definitivně opustil trh práce hostitelského členského státu, například tím, že odešel do důchodu, ho vyloučí ze řádného trhu práce²³.

65. Soudržnost výkladu téhož pojmu si podle mě předně žádá, aby pojem „působení na řádném trhu práce“ použitý v čl. 7 prvním pododstavci tohoto rozhodnutí byl vykládán stejným způsobem, jako pojem použitý v čl. 6 odst. 1 uvedeného rozhodnutí.

66. Dále, tento výklad je podle mého názoru v souladu s cílem a systematikou rozhodnutí č. 1/80.

63. Podle mého názoru z této judikatury vyplývá, že pojem „působení na řádném trhu práce“ znamená, že turecký pracovník musí mít legální přístup na trh práce hostitelského členského státu. To tedy neznamená, že tento pracovník musí skutečně vykonávat výdělečnou činnost.

67. Cílem tohoto rozhodnutí totiž je podporovat postupnou integraci tureckých státních příslušníků splňujících podmínky stanovené v jednom z ustanovení tohoto rozhodnutí v hostitelském členském státě, a tudíž požívajících práv, která jim toto rozhodnutí přiznává²⁴.

64. Domnívám se, že toto řešení je použitelné na čl. 7 první pododstavec rozhodnutí č. 1/80,

68. První fáze spočívá v postupném udělování práv tureckému pracovníkovi podle délky doby jeho pracovního poměru. Článek 6 rozhodnutí č. 1/80 tak přiznává tureckému

22 — Body 40 a 41. Viz také rozsudek ze dne 7. července 2005, Dogan (C-383/03, Sb. rozh. s. I-6237, bod 19).

23 — Viz rozsudek ze dne 10. února 2000, Nazli (C-340/97, Recueil, s. I-957, body 37 až 39).

24 — Viz zejména rozsudek ze dne 18. července 2007, Derin (C-325/05, Sb. rozh. s. I-6495, bod 53).

pracovníkovi po jednom roce řádného zaměstnání právo obnovit pracovní smlouvu se stejným zaměstnavatelem, po třech letech řádného zaměstnání právo odpovědět na jinou nabídku jiného zaměstnavatele ve stejné profesi a konečně po čtyřech letech řádného zaměstnání má volný přístup k zaměstnanecké činnosti podle svého výběru.

69. Potom s cílem posílení integrace tureckého pracovníka na trhu práce hostitelského členského státu rozhodnutí č. 1/80 ve svém čl. 7 prvním pododstavci stanoví možnost, aby jeho rodinným příslušníkům bylo povoleno ho následovat a zřídit si u něho své bydliště za účelem sloučení rodiny, což představuje druhou fázi. Krom toho s cílem posílení začlenění rodiny tohoto tureckého pracovníka přiznává tento článek rodinným příslušníkům právo po určité době vykonávat v tomto členském státě zaměstnání²⁵.

70. Článkem 7 prvním pododstavcem rozhodnutí č. 1/80 je tak zamýšleno vytvořit příznivé podmínky pro sloučení rodiny v hostitelském členském státě tím, že je umožněna nejdříve přítomnost rodinných příslušníků u migrujícího pracovníka a poté upevněno jejich postavení přiznáním práva přístupu na trh práce²⁶.

71. Přitom se mi zdá, že tyto příznivé podmínky pro sloučení rodiny, a z toho důvodu úspěšná integrace tureckého pracovníka na trhu práce hostitelského členského státu, by mohly být zpochybněny, kdyby bylo požadováno, aby tento pracovník nejen působil na řádném trhu práce tohoto členského státu po dobu tří let, ale aby navíc vykonával po celou tuto dobu řádné zaměstnání.

72. Takový výklad by totiž vedl v takovém případě, jako je případ v původním řízení, k odepření práv přiznaných čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80 rodinnému příslušníkovi tureckého pracovníka z důvodu, že tento pracovník během období tří let stráveného na území hostitelského členského státu pracoval pouze dva roky a šest měsíců a že byl nedobrovolně nezaměstnaný během zbývajících šesti měsíců.

73. Pokud vezmu v úvahu současnou hospodářskou konjunkturu, která se může ukázat obtížnou pro žadatele o práci, a zajisté zvláště pro státní příslušníky třetích zemí, a s ohledem na cíl článku 7 rozhodnutí č. 1/80, kterým je, jak připomínám, posílit začlenění rodiny tureckého pracovníka vytvořením příznivých podmínek pro sloučení rodiny, a tak podpořit začlenění tohoto pracovníka, jsem toho názoru, že důsledkem takového výkladu by bylo nadměrné zúžení dosahu článku 7 tohoto rozhodnutí.

25 — Viz výše uvedený rozsudek Kadiman (body 34 a 35).

26 — Tamtéž (bod 36).

74. Myslím si tudíž, že není nutné, aby turecký pracovník vykonával řádné zaměstnání po dobu tří let k tomu, aby jeho rodinný příslušník mohl mít práva, která mu přiznává čl. 7 první pododstavec první odrážka uvedeného rozhodnutí.

75. Předkládající soud si rovněž klade otázku, zda turecký pracovník musí během tří let soužití s rodinným příslušníkem působit na řádném trhu práce, aby tento rodinný příslušník měl práva přiznaná čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80.

76. V rozsudku ze dne 11. listopadu 2004, Cetinkaya²⁷, si předkládající soud kladl otázku, zda turecký státní příslušník, který je rodinným příslušníkem tureckého pracovníka a který splnil podmínku společného bydliště, může pozbýt práva, jež čl. 7 první pododstavec rozhodnutí č. 1/80 přiznává, pouze z toho důvodu, že v určitém okamžiku tento pracovník přestal působit na řádném trhu práce.

77. Soudní dvůr rozhodl, že práva přiznaná v čl. 7 prvním pododstavci tohoto rozhodnutí mohou být vykonávána rodinným příslušníkem po uplynutí doby pobytu u tureckého

pracovníka působícího na řádném trhu práce v hostitelském členském státě, i když po uplynutí této doby pobytu zmíněný pracovník již nepůsobí na řádném trhu práce²⁸.

78. Z této judikatury podle mě vyplývá, že podmínka působení na řádném trhu práce musí být skutečně splněna alespoň během období tří let společného bydliště s rodinným příslušníkem.

79. Ve věci v původním řízení není zpochybňováno, že Ibrahim Altun měl bydliště u svého otce nejméně tři roky. Předkládající soud uvádí, že během tohoto období tří let vykonával Ali Altun výdělečnou činnost dva roky a šest měsíců a zbývajících šest měsíců byl nezaměstnaný. Krom toho ve vyjádření žalobce v původním řízení je uvedeno, že Ali Altun si našel nové zaměstnání dne 7. října 2004²⁹.

80. Myslím si tudíž, že Ali Altun působil na řádném trhu práce během tří let soužití se svým synem Ibrahimem Altunem a že posledně uvedený může požívat práv přiznaných čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80.

27 — C-467/02, Sb. rozh. s. I-10895.

28 — Viz bod 32 zmíněného rozsudku.

29 — Viz strana 8 vyjádření.

81. S ohledem na všechny tyto skutečnosti jsem toho názoru, že dítě tureckého pracovníka se může dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením, pokud byl tento pracovník během požadovaného období tří let bydliště zaměstnán dva roky a šest měsíců a poté byl zbývajících šest měsíců nezaměstnaný.

C – Ke čtvrté a páté otázce

82. Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu je, zda rodinný příslušník může požívat práv přiznaných podle čl. 7 prvního pododstavce rozhodnutí č. 1/80, pokud turecký pracovník vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík a přiznání tohoto postavení je založeno na nepravdivých prohlášeních.

83. Předkládající soud uvádí ve své žádosti, že „z celé řady poznatků [...] vyplývá, že informace poskytnuté [Alim Altunem] v rámci řízení o udělení azylu nemohou odpovídat skutečnosti“³⁰.

84. Ve vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru se Komise Evropských společenství domnívá, že Soudní dvůr nemá pravomoc rozhodnout o těchto otázkách s ohledem na jejich hypotetický charakter³¹.

85. I když je pravda, že předkládající soud neupřesňuje, zda u vnitrostátních soudů probíhá řízení o zrušení povolení k pobytu Aliho Altuna a zda se skutečně předmět sporu v původním řízení týká žádosti o zrušení povolení k pobytu syna Aliho Altuna, podle mě to nic nemění na tom, že situace Ibrahima Altuna je úzce spojena se situací jeho otce. Podle rozhodnutí č. 1/80 je to totiž především situace tureckého pracovníka, co umožní jeho rodinnému příslušníkovi nabýt práva. Z toho vyplývá, že skutečnost, která může změnit situaci tureckého pracovníka, by mohla mít následky na situaci jeho rodinného příslušníka. Domnívám se tudíž, že na tyto předběžné otázky je třeba odpovědět.

86. Předkládající soud se táže, zda skutečnost, že příslušné orgány mají za to, že postavení Aliho Altuna jakožto politického uprchlíka, jakož i z toho vyplývající právo pobytu byly přiznány na základě nepravdivých prohlášení, zbavuje Ibrahima Altuna práv přiznaných čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80.

30 — Viz strana 11 předkládajícího rozhodnutí.

31 — Bod 46.

87. Podle mého názoru podvodné jednání tureckého pracovníka při jeho vstupu na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík zbavuje dítě tohoto pracovníka těchto práv, pokud orgány odejmou právo pobytu uvedenému pracovníkovi před uplynutím požadované doby tří let bydliště.

90. Přitom, pokud se ukáže, že tento turecký pracovník obdržel své povolení k pobytu a pracovní povolení pouze na základě podvodného jednání, nemůže být přístup na trh práce považován za řádný, vzhledem k tomu, že podmínky udělení povolení k pobytu, které umožňují tento přístup na trh práce, nebyly splněny.

88. Nejdříve je třeba připomenout, že Soudní dvůr v rozsudku ze dne 5. června 1997, Kol³², rozhodl, že doba zaměstnání získaná po obdržení povolení k pobytu, které bylo dotčené osobě uděleno pouze na základě podvodného jednání, jež vedlo k odsouzení, nemůže být považována za řádnou pro účely čl. 6 odst. 1 rozhodnutí č. 1/80, neboť turecký státní příslušník nesplnil podmínky udělení takového povolení, které bylo tudíž možné zpochybnit po odhalení podvodu³³.

91. Jsem toho názoru, že v takovém případě závisí udělení práv přiznaných článkem 7 rozhodnutí č. 1/80 rodinnému příslušníkovi na skutečnosti, zda tento rodinný příslušník nabyl tato práva v okamžiku, kdy bylo povolení k pobytu tureckému pracovníkovi odňato.

89. Tato judikatura se mi jeví použitelná obdobně na článek 7 tohoto rozhodnutí. Jak jsem již uvedl, tento článek totiž podmiňuje nabytí práv, která přiznává, zejména tím, že turecký pracovník působí na řádném trhu práce, a sice že má legální možnost přístupu na trh práce v hostitelském členském státě.

92. Jak jsem již uvedl v bodě 30 svého stanoviska ve věci, ve které byl vydán výše uvedený rozsudek Derin, od okamžiku, kdy jsou podmínky vyžadované v čl. 7 prvním pododstavci uvedeného rozhodnutí splněny, toto ustanovení přiznává rodinným příslušníkům tureckého pracovníka samostatná práva přístupu k zaměstnání v hostitelském členském státě, která jsou nezávislá na trvání těchto podmínek³⁴.

32 — C-285/95, Recueil, s. I-3069.

33 — Bod 26.

34 — Viz výše uvedený rozsudek Ayaz (bod 41). Viz rovněž výše uvedený rozsudek Ergat (bod 38) a Cetinkaya (bod 30).

93. Domnívám se tedy, že pokud rodinný příslušník jednou nabyl práva přiznaná čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80, není možné je zpochybnit z důvodu, že turecký pracovník mohl v minulosti jednat podvodně, a že příslušné orgány mu z těchto důvodů odňaly právo pobytu po získání těchto práv.

pododstavec první odrážka rozhodnutí č. 1/80 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud turecký pracovník získal své postavení politického uprchlíka na základě podvodného jednání, může se jeho rodinný příslušník dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením pouze tehdy, pokud povolení k pobytu tohoto pracovníka bylo odňato po uplynutí požadovaného období tří let soužití.

94. Právní jistota podle mě brání tomu, aby z důvodu podvodného jednání tureckého pracovníka při jeho žádosti o získání práva pobytu na území hostitelského členského státu byla rodinnému příslušníkovi tohoto pracovníka odňata práva, která nabyl na základě tohoto ustanovení.

97. Dodávám, že vzhledem k tomu, že žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu Ibrahima Altuna byla zamítnuta z důvodu závažného trestného činu, vyvstává otázka, zda práva, která mu přiznává uvedené ustanovení, nemohou být omezena z důvodu tohoto trestného činu.

95. Naproti tomu se domnívám, že pokud práva přiznaná čl. 7 prvním pododstavcem první odrážkou rozhodnutí č. 1/80 nejsou v okamžiku odnětí práva pobytu tureckého pracovníka ještě nabyta, mají příslušné orgány možnost odepřít udělení práv přiznaných uvedeným článkem rodinným příslušníkům tohoto tureckého pracovníka.

98. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že práva, která přiznává čl. 7 první pododstavec rozhodnutí č. 1/80, mohou být omezena pouze za dvou podmínek.

96. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti se domnívám, že čl. 7 první

99. Zprvé tato práva mohou být omezena, pokud dotčená osoba opustila území hostitel-

ského členského státu na podstatnou dobu a bez legitimních důvodů³⁵.

proti tureckému státnímu příslušníkovi vnitrostátní soudy musejí vzít v úvahu skutkové okolnosti, které nastaly po posledním rozhodnutí příslušných orgánů a které s sebou nesou zánik nebo nikoliv nepodstatné snížení trvajících ohrožení veřejného pořádku, které představuje chování dotčené osoby³⁹.

100. Zadruté příslušné orgány hostitelského členského státu mohou rozhodnout o odnětí uvedených práv podle článku 14 rozhodnutí č. 1/80, pokud dotčená osoba představuje skutečné a závažné nebezpečí pro veřejný pořádek, veřejné zdraví a veřejnou bezpečnost³⁶.

101. Pokud jde o použití tohoto článku 14, Soudní dvůr rozhodl, že o vyhoštění založeném na tomto ustanovení může být rozhodnuto pouze tehdy, pokud osobní chování dotčené osoby vyvolává konkrétní nebezpečí nových závažných porušení veřejného pořádku³⁷. Soudní dvůr také uvedl, že takové opatření nemůže být nařízeno automaticky v důsledku odsouzení v trestním řízení, a za účelem všeobecné prevence³⁸.

102. Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že při prověřování legality vyhoštění nařízeného

103. Konečné opatření k zajištění veřejného pořádku přijatá hostitelským členským státem musejí dodržovat zásadu proporcionality⁴⁰, a sice musejí zaručit dosažení cíle, který sledují, a nesmějí jít nad rámec toho, co je k jeho dosažení nezbytné.

104. Přísluší tedy předkládajícímu soudu, aby prokázal tyto skutkové okolnosti za účelem zjištění, zda chování Ibrahima Altuna vyvolává konkrétní nebezpečí nových závažných porušení.

35 — Viz výše uvedený rozsudek Cetinkaya (bod 36 a 38).

36 — Tamtéž.

37 — Viz výše uvedený rozsudek Derin (bod 74).

38 — Tamtéž.

39 — Viz výše uvedený rozsudek Cetinkaya (bod 47).

40 — Viz výše uvedený rozsudek Derin (bod 74).

V – Závěry

105. S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl Verwaltungsgericht Stuttgart takto:

- „1) Ustanovení rozhodnutí č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení přijatého Radou přidružení zřízenou Dohodou zakládající přidružení mezi Evropským hospodářským společenstvím a Tureckem, která byla podepsána dne 12. září 1963 v Ankaře Tureckou republikou na jedné straně a členskými státy EHS a Společenstvím na straně druhé, jsou použitelná na dítě tureckého pracovníka, pokud tento pracovník vstoupil na území hostitelského členského státu jako politický uprchlík.
- 2) Článek 7 první pododstavec první odrážka rozhodnutí č. 1/80 musí být vykládán v tom smyslu, že dítě tureckého pracovníka se může dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením, pokud tento pracovník byl během požadovaného období tří let zaměstnán dva roky a šest měsíců a zbývajících šest měsíců byl nezaměstnaný.
- 3) Článek 7 první pododstavec první odrážka rozhodnutí č. 1/80 musí být vykládán v tom smyslu, že pokud turecký pracovník získal postavení politického uprchlíka na základě podvodného jednání, může se jeho rodinný příslušník dovolávat práv přiznaných tímto ustanovením pouze tehdy, pokud povolení k pobytu tohoto pracovníka bylo odňato po uplynutí požadovaného období tří let soužití.“